

Methode

De methode verwijst naar de manier waarop het ondernemerschapleerproces wordt vormgegeven en uitgevoerd binnen het onderwijs. **Causation** is een planmatige benadering waarbij ondernemers starten met een helder doel en systematisch stappen zetten om dat te bereiken. **Effectuation** daarentegen begint bij de middelen die iemand al heeft – wie je bent, wat je kunt, en wie je kent – en laat het einddoel ontstaan door interactie en experiment. In ondernemerschapsonderwijs zijn beide relevant: causation helpt studenten gestructureerd werken en basisvaardigheden opbouwen, terwijl effectuation hen leert omgaan met onzekerheid, kansen creëren en flexibel inspelen op verandering. Samen vormen ze een krachtig leerpalet voor toekomstige ondernemers.

Beginnende studenten werken vooral met een causation-benadering, waarbij ze uitgaan van een duidelijk doel en planmatig toewerken naar dat resultaat. Gevorderde studenten bewegen richting een effectuation-benadering, waarbij ze starten vanuit hun eigen middelen, kennis en netwerk, en iteratief omgaan met onzekerheid en veranderende doelen. Door deze verschuiving in methode ondersteunt het onderwijs de groei van basisvaardigheden naar adaptief, zelfsturend ondernemerschap.

Continuüm van methode in ondernemend leren

1. Eenvoudige methode (Eenvoudig)

1. Sterk gestructureerde, planmatige aanpak met vooraf vastgesteld doel (causation).
2. Gericht op basisvaardigheden zoals businessplanning en risicobeheer.
3. Intensieve begeleiding en duidelijke sturing door de docent.
4. Geschikt voor studenten met weinig voorkennis die houvast nodig hebben.

2. Gemengde methode (Middelmatig)

1. Combinatie van planmatig werken en iteratief experimenteren.
2. Studenten benutten eigen netwerk en middelen naast vaste stappen.
3. Coaching en reflectie helpen omgaan met onzekerheid en feedback.
4. Past bij studenten die leren schakelen tussen plannen en improviseren.

3. Effectuation-methode (Complex)

1. Flexibele, iteratieve en adaptieve aanpak, startend vanuit eigen kennis, netwerk en middelen (effectuation).
2. Onzekerheid wordt omarmd, leren door experimenteren en falen.
3. Docent begeleidt vooral als coach of facilitator, focus op zelfsturing en peer-learning.
4. Geschikt voor gevorderde studenten met hoge mate van zelfreflectie en ondernemende maturiteit.

Toepassing in het onderwijsontwerp

Door de methode af te stemmen op het kennis- en ervaringsniveau van studenten, kan het onderwijs hen begeleiden van gestructureerd plannen (causation) naar flexibel en zelfsturend experimenteren (effectuation). Zo ontwikkelen studenten zowel analytische als adaptieve ondernemersvaardigheden die nodig zijn om succesvol te opereren in complexe en veranderlijke contexten.